

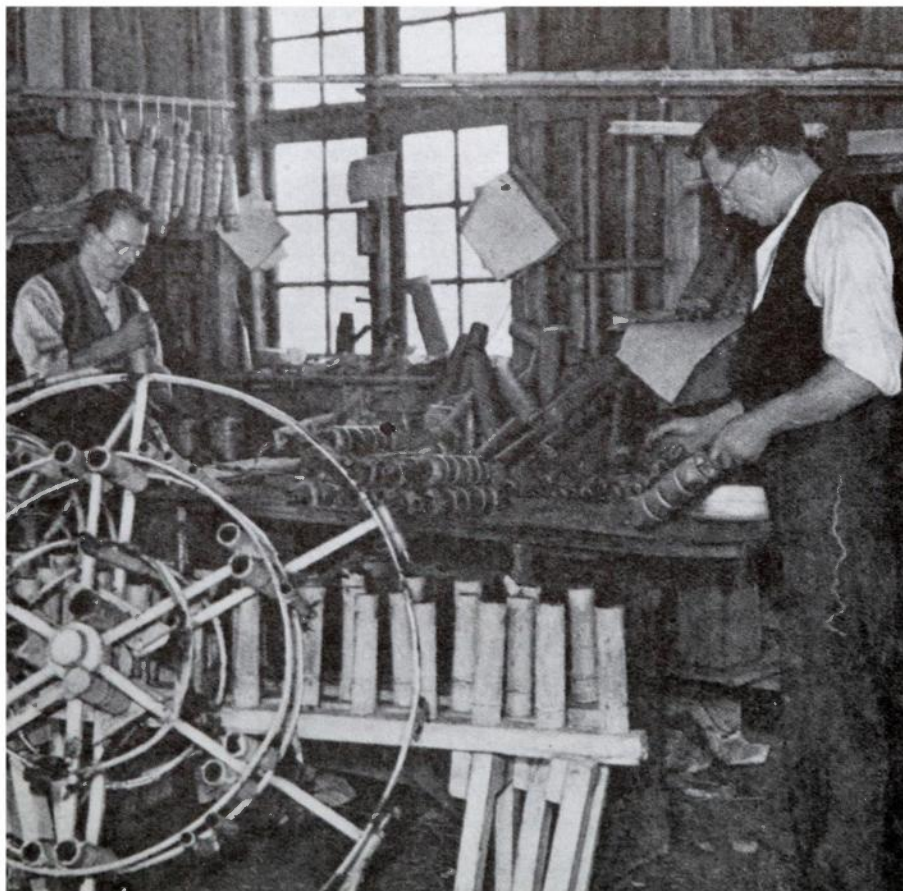
Fyrværkerifabrikken i Vallensbæk og ulykken i januar 1938

I mange år havde Tivoli deres fyrværkerifabrik i Vallensbæk anlagt på jorde fra Kirkebredegård.

Fabrikken der i daglig tale blev kaldt "Krudtgården" lå på det der tidligere hed Gl. Torvevej, og som i dag er en del af det nuværende Syvhøjvænge.

Fabrikken blev anlagt af Tivolis kunstfyrværker Holger Emil Pedersen i 1931-32. Den 14. juli 1932 foreligger justitsministerens tilladelse til ibrugtagning af fabrikken, hvor der ifølge tilladelsen må opbevares 200 kg. krudt og 2000 kg. færdigt fyrværkeri.

Fabrikken bestod af en halv snes træ- og stenhuse opstillet i en stor firkant og omgivet af et plankeværk midt i gårdens marker. Nogle af træhusene var flyttet ud fra hans tidligere fabrik i Kongens Enghave.

Holger Emil Pedersen havde været kunstfyrværker i Tivoli siden 1921. Han var født på Christianshavn i 1890. Var en tid ansat på Hærens Laboratorium, men 16 år gammel kommer han i lære hos Fritz Busch der var fyrværker i Tivoli. Da Fritz Buch stopper efter næsten 40 år som Tivolis fyrværker i 1921 bliver Holger Emil Pedersen hans efterfølger. Han havde indtil udflytningen til Vallensbæk sin fyrværkerifabrik i Kongens Enghave, men København voksede, og byen rykkede for tæt på Kongens Enghave, så Holger Emil Pedersen må flytte sin fyrværkerifabrik, hvorfor han køber en landbrugsejendom i Vallensbæk Nordmark.

Holger Emil Pedersen med hustru og 6 børn flytter selv til Vallensbæk enten i slutningen

af 1931 eller begyndelsen af 1932.

Holger Emil Pedersen afbrændte fyrværkeri i Tivoli på søndage samt alle festdage.

Afbrændingen foregik altid på Plænen med front mod Nimb.

Holger Emil Pedersen havde både i Kongens Enghave og i Vallensbæk småheld i forbindelse med produktionen.

Den 22. januar 1938 ved middagstid skete der en ulykke på kunstfyrværker Holger Emil Pedersens fyrværkerifabrik i Vallensbæk. Fabrikken bestod af et antal småbygninger bl.a. en kontorbygning, et lille sten muret hus og op ad denne bygning et lille cementhus, hvori det egentlige værksted fandtes.

Inden ulykken skete var situationen den, at Holger Emil Pedersen og datteren Jonna Else Pedersen sad i kontorbygningen og rullede papirhylstre ved et langt bord. Der var ingen eksplosive sager i lokalet. Varmen fra bygningens kakkelovn bredte sig ind til værkstedet ved siden af gennem en åbning der var forsynet med tæt ståltråd. Der var ingen dør mellem de to bygninger. I værkstedet var Holger Emil Pedersens to sønner Knud Hans Pedersen og Svend Mogens Pedersen samt medhjælperen Svend Harald Nielsen. De sad og fyldte krudt i de papirhylstre som Holger Emil Pedersen og datteren Jonna Else Pedersen sad og rullede i kontorbygningen. Man fandt aldrig ud af, hvad det var for noget fyrværkeri de lavede.

Rygning i lokalet var strengt forbudt, og der var ikke nogen form for ild i lokalet. Alligevel opstod der en gnist, måske som følge af gnidninger mellem metal i en maskine der stod i lokalet, der fik antændt noget af det producerede fyrværkeri.

Resultatet var, at der kom en række eksplosioner som kunne høres i hele omegnen. De tre mennesker der var i lokalet tumlede i deres brændende tøj mod bygningens døre for at komme ud. Ved lufttrykket blev bygningens sidevægge presset ud foroven, så hele huset truede med at styrte sammen. Flammerne slikkede gennem ståltrådsristen ind på konteret, hvor Holger Emil Pedersen straks var klar over hvilken fare der var på færde, også for datteren og ham selv på grund af det meget papir der fandtes i kontorbygningen. Da flammerne forhindrede ham i at få datteren ud gennem døren, åbnede han et vindue og kastede hende den vej udenfor, for derefter selv at springe ud. De var dermed reddet. Holger Emil Pedersen ville dog komme sine sønner og sin svend til hjælp, og for ind i værkstedet og hentede dem en for en ud, men derved kom også hans eget tøj i brand. Datteren Jonna begyndte straks, med de bare hænder, at rive det brændende tøj af mændene, med det resultat af hun selv fik sine hænder forbrændt.

De fire mænd var forbrændt over det hele. Huden hang flere steder i laser. Der kom hurtigt både ambulance og brandkøretøjer til stede. De fire forbrændte mænd kunne selv gå hen til ambulancen. De blev kørt til Amtssygehuset på Nyelandsvej (Frederiksberg Hospital).

Her fik de fire ulykkelige mennesker, den på daværende tidspunkt fornødne behandling, og indsprøjtninger der kunne dulme deres smerter.

Alle fires tilstand var meget alvorlig, Omkring kl. 18 døde Svend Harald Nielsen. Holger Emil Pedersens to sønner var så forbrændte, at det ikke var muligt at redde dem. De døde begge omkring kl. 22 om aftenen.

Holger Emil Pedersen selv var også meget forbrændt. Heller ikke hans liv kunne man

redde. Han døde senere på natten.

Ulykken blev naturligvis forsidestof i hovedstadspressen. **Berlingske Aftenavis** kunne allerede samme dags aften bringe en større artikel under overskriften **"Krudtgården i Vallensbæk sprunget i Luften i Dag"**.

Politiken havde en udførlig omtale af ulykken den 23.1.1938. Man skrev bl.a. følgende: **En dump rullende Lyd – som af Eksplosioner i hurtig Rækkefølge – hørtes i Gaar ved 12½-Tiden over Vallensbæk. Egnens Folk var ikke i Tvivl om, at der nu var sket en Ulykke paa den saakaldte "Krudtgaarden", der ejes af Tivolis Kunstfyrværker, Holger Pedersen. Man vidste, hvad Lyden betød fra en tidligere Ulykke, der fandt Sted for to Aar siden.**

Fyrværkeri katastrofens ofre, kunstfyrværker Holger Emil Pedersen og hans to sønner blev begravet på Vestre Kirkegård d. 29.1.1938. Det store kapel var fyldt til sidste plads. Fra Vallensbæk skole deltog Mogens Svend Pedersens klassekammerater og deres lærere. Fra Tivoli deltog direktørerne, funktionærerne og alle lejerne. Også Vallensbæk Sogneråd med formanden tømremester Laurits Andersen i spidsen deltog i begravelseshøjtideligheden.

Ved gravene spillede et orkester af musikere fra Tivolis orkestre under Hjalmar Koefods ledelse Kuhlaus Sørgemarch.

Det 4. offer Svend Harald Nielsen blev også begravet d. 29.1.1938 på Køng Kirkegård på Fyn.

I kirkebogen for **Godthåb Sogn**, Københavns Amt der dækker perioden 1936-1946 er noteret at Svend Mogens Pedersen, født 29.1.1924 i Frederiksholm Sogn og Knud Hans Pedersen, født 9.6.1920 i Simons Sogn er afgang ved døden 22.1.1938 og blevet begravet 29.1.1938. Holger Emil Pedersen, født 23.6.1890 i København er afgang ved døden 23.1.1938 og blevet begravet 29.1.1938. Alle 3 begravet af Pastor A.E. Lorentzen.

I kirkebogen for **Køng Sogn**, Odense Amt der dækker perioden 1918-1943 er noteret at Svend Harald Nielsen, født 3.12.1912 der er ugift Arbejdsmand fra Møllegaarden, Vallensbæk Nordmark er afgang ved døden 22.1.1938 og blevet begravet af Sognepræst V. Kelstrup den 29.1.1938 på Køng Kirkegaard.

I juni måned samme år købte Københavns Sommertivoli af Holger Emil Pedersens enke fabrikken i Vallensbæk med tilhørende inventar og lager af fyrværkerisager for en samlet købesum på kr. 28.000.

Tivoli var ejer af fyrværkerifabrikken indtil 1967 hvor fabrikken blev flyttet til Baldersvej 19 i Tune mellem Roskilde og Greve.

Familien på "Krudtgården" i Vallensbæk bestod af følgende personer:

Kunstfyrværker Holger Emil Pedersen og hustruen Edith Margrethe Fristrup Pedersen, født Fritzbøger samt 6 børn.

Sønnerne Knud Hans Pedersen, Mogens Svend Pedersen og Preben Willy Pedersen.

Døtrene Jonna Else Pedersen, Benthe Caja Pedersen og Ida Margrethe Pedersen.

Billede fra Nostalgj, Vallensbæk

Mogens Svend   Benthe Caja Moder Jonna Else   Knud Hans   Fader
Preben Willy   (konf.)   Ida Margrethe   30.9.1934

Forældrene:

- Holger Emil Pedersen var født 23.6.1890 i Prinsessegade 69 A 5 i Vor Frelser Sogn på Christianshavn, København. Han blev døbt 24.8.1890 i Vor Frelser Kirke. Holger Emil Pedersen blev konfirmeret 25.9.1904 i Vor Frelser Kirke, Vor Frelser Sogn af Sognepræst Chr. Welding.
- Edith Margrethe Fristrup Pedersen, født Fritzboeger var født 28.12.1899 i Kuchlersgade 10,1 i Humleby, Sankt Matthæus Sogn.

Edith og Holger blev gift 19.12.1919 i Sankt Matthæus Kirke.

Holger Emil Pedersen dør 23.1.1938 efter fyrværkeri ulykken.

Edith Margrethe Fristrup Pedersen, født Fritzboeger dør 7.4.1980 i Glostrup Sogn.

Sønnerne:

- Knud Hans Pedersen var født 9.6.1920 i Simons Sogn. Konfirmeret 30.9.1934 i Vallensbæk Sogn. Død 22.1.1938 efter fyrværkeri ulykken.
- Mogens Svend Pedersen var født 29.1.1924 på Enghavevej 234 st. i Frederiksholm Sogn. Konfirmeret 3.10.1937 i Vallensbæk Sogn. Død 22.1.1938 efter fyrværkeri ulykken.
- Preben Willy Pedersen var født 14.10.1931 på Enghavevej 260,1 i Frederiksholm Sogn og døbt 6.3.1932 i Vallensbæk Kirke. Konfirmeret 7.10.1945 i Glostrup Kirke,

Glostrup Sogn. Gift 12.3.1955 i Glostrup Kirke, Glostrup Sogn af Provst Immanuel Petersen med ugift telefonistinde Inger Jytte Hernvig.

Døtrene:

- Jonna Else Pedersen var født 21.1.1923 i Frederiksholm Sogn. Konfirmeret 4.4.1937 i Vallensbæk Sogn. Gift 26.1.1946 i Glostrup Kirke, Ugift Glostrup Sogn med Mogens Ridderman Schiøth.
Død 2.11.2008 på Nørre Boulevard 103 B i Køge.
- Benthe Caja Pedersen var født 29.1.1924 i Frederiksholm Sogn. Konfirmeret 3.4.1938 i Vallensbæk Sogn. Gift 8.9.1945 i Glostrup Kirke, Glostrup Sogn med Frode Oluf Larsen.
Død 3.2.2009 på Dystrupvej 4 i Ørum Djurs Sogn.
- Ida Margrethe Pedersen var født 18.4.1925 i Frederiksholm Sogn. Konfirmeret 1.10.1939 i Glostrup Kirke, Glostrup Sogn. Gift 24.9.1949 i Glostrup Kirke, Glostrup Sogn med Møbelpolstrer Henry Brandt Larsen.

Efter fyrværkeri ulykken solgte enken Edith Margrethe Fristrup Pedersen som bekendt fabrikken til Tivoli i sommeren 1938.

Hun flytter herefter sammen med de 4 efterlevende børn fra Vallensbæk til Glostrup. Ved datteren Ida Margrethe Pedersens konfirmation d. 1.10.1939 bor familien på Sofielundsvej 36 i Glostrup, og ved

Folketællingen 5. november 1940 bor familien stadig på Sofielundsvej 36.

Senere (1941 eller 1942) flytter de til Skolevej 16 i Glostrup.

Edith Margrethe Fristrup Pedersen har på et julebrev i december 1942 noteret sin afsenderadresse til Skolevej 16, Glostrup.

Familien vendte aldrig tilbage til Vallensbæk.

Kilder: Lars Hoffmann Barfod, kirkebøger og folkeregisteret.

Ingolf Mathiesen

VALLENSBÆK LOKALHISTORISKE FORENING august 2017